

Introduktion

til Nordiske Udkast nr. 1 2012

Velkommen til det nye nummer af udkast – ‘til tiden’ som de siger i DSB. De nye redaktører har nu indhentet forsinkelserne i forbindelse med redaktionsskiftet, så vi igen kan udkomme 2 gange om året.

Vi har denne gang glæden af at bringe interessante arbejder af unge forskere på vej. De har et kritisk socialt blik til fælles, om det så er på teori eller på professionelt arbejde. De kommer fra forskellige forskningsmiljøer, der har forbindelser med hinanden til gensidig inspiration. De arbejder på Bergen Universitet, Øverby kompetencecenter i Norge eller på Roskilde Universitet.

Ole Jacob Madsen fra Bergen giver i sit Phd forsvar et overblik over kritisk psykologi. Et af udgangspunkterne for hans gennemgang er Ian Parkers artikel “Kritisk psykologi: Kritiske forbindelser”, som vi bragte i Nordiske Udkast, 1998, nr. 2, og som inddrager den kritiske forsker i de sammenhænge, han kritiserer. Ole Jacob Madsen trækker tråde tilbage til kritisk teori i 30’erne, kritisk psykologi i 70’erne, Foucaults arbejder og postmoderne kritiske tilgange. Mod slutningen skriver Ole Jacob Madsen, at kritisk psykologi skal være der, hvor mainstream psykologien er, og peger på det politiske projekts betydning for kritisk psykologi fremover.

Eli Marie Killi fra Øverby er som ph.d. stipendiat på Institut for Læring tilknyttet forskningsprogrammet Diversitet og Læring. Artiklen “Selvforståelse og handleevne hos unge efter en erhvervet hjerneskade” er baseret på et phd projekt om 13-17 årige unge med erhvervet hjerneskade. Ud fra deltagerobservationer af og interviews med en af de unge og personerne omkring ham argumenterer forfatteren for en neurovidenskabelig og en subjektvidenskabelig tilgang for at forstå det dialektiske forhold mellem de biologiske realiteter i de unges hjerneskader og vanskelighederne, som de er udtrykt i sociale praksisser på og uden for skoler.

I en artikel, der udspringer af hendes ph.d.-forsvar ved Roskilde Universitet, er Anja Stanek optaget af udvikling af teoretiske begreber om, hvordan vi kan forstå børn på baggrund af deres sociale liv samt om børns subjektive orienteringer i overgangen fra børnehave til skole. Hendes artikel bygger på deltagerobservationer og interviews, der har fulgt børn fra børnehave og ind i skole og SFO og præsenterer analyser af empiri omhandlende børnenes subjektive perspektiver på det liv, de lever og tager del i. Analyserne peger på, at børn uanset deres etniske baggrund, køn eller sociale klassebaggrund må forstås ud fra det liv de lever

sammen og på tværs af konkrete institutioner. Det udfordrer kategoriseringer og sætter fokus på børnenes grunde og deltagelsesmuligheder. Pointen er, at hvis vi vil forstå børn og børns handlinger, må vi også forsøge at begribe den verden børn lever i netop sådan, som den stiller sig for børnene.

Maja Røn Larsen undersøger i sin artikel en påfaldende modsætning i tværfagligt samarbejde på børneområdet: Etableringen af en tværfaglig struktur begrundes netop i ønsket om at skabe en mere sammensat viden om børns vanskeligheder, hvilket potentielt indebærer, at de forskellige parter har konfliktende perspektiver på vanskeligheder i skolen. I analyser af konkret tværfagligt samarbejde er forskellene mellem parterne imidlertid mindre fremherskende, og den viden, der produceres, fremtræder ofte entydig og "harmonisk". I artiklen undersøges de institutionelle betingelser for dette spændingsfelt mellem mangfoldighed og konfliktualitet på den ene side – og entydighed og konsensus på den anden. Den tværfaglige

samarbejdspraksis udforskes gennem analyser af observationer og interviews med forskellige deltagere. Derigennem etableres viden om, hvordan forskellige modstridende betingelser får betydning for samarbejdet. Konkret peges på den sideløbende eksistens af to forskellige forståelsesfigurer for børns udvikling: En logik med rødder i positivismen rettet mod afklaring af individuelle årsager til vanskeligheder og en situeret, der peger i retning af identifikation af kontekstuelle betingelser for vanskeligheder. Den centrale pointe er, at disse forståelsesfigurer må ses som en del af deltagernes subjektive håndtering af konkrete modsigelsesfyldte udfordringer i en institutionaliseret praksis.

Redaktionen håber, at læserne vil finde denne vifte af forskellige teoretiske, kritiske, empiriske og praksisorienterede debatter relevant og inddrage dem i de fortløbende diskussioner af personlige, sociale og samfundsmæssige problematikker og vore videnskabelige muligheder for at forstå, udforske og overskride dem.